

Communicatie

Campus Blairon 200, 2300 Turnhout
stad@turnhout.be, www.turnhout.be

TURNHOUT

Verslag

Datum: 18.09.2025

Locatie: AZ Turnhout campus Sint-Jozef

Aanleg Stadsrandbos Wieltjes

De komende jaren plant Stad Turnhout in samenwerking met Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete en Bosgroep Kempen Noord ongeveer 13 hectare bos aan in de omgeving van de Wieltjes. Zo wordt het gebied de komende jaren een extra groene long binnen de stadsrand. Een deel van het bos wordt ook ingericht als speelbos.

Op 18 september organiseerde Stad Turnhout een informatievergadering voor de bewoners van de Wieltjes, de Steenbakkerslaan en de Steenweg op Merksplas waarbij de planning van het project en de participatiemogelijkheden werden toegelicht.

Dit verslag bestaat uit twee delen:

- Pagina's 2 t.e.m. 3: uitleg over de aanleg van stadsrandbos Wieltjes
- Pagina's 3 t.e.m. 5: verslag van de vragenronde

Impact van de aanplanting

Algemeen

Stad Turnhout hecht veel belang aan het aanleggen van extra bossen. Deze zijn niet alleen belangrijk voor inwoners om in te kunnen wandelen, maar hebben ook een positieve impact op het klimaat, een positief effect op het bodemgrondwater en zijn goed voor de luchtkwaliteit. Door de strategische aankoop van bepaalde gebieden werkt Stad Turnhout ook aan een groter natuurnetwerk waar het stadsbos Wieltjes deel van zal uitmaken.

Macro schaal

Op macro schaal streeft Stad Turnhout ernaar om enkele grote, losse stukken natuur tussen Vosselaar, Beerse en Turnhout met elkaar te verbinden. Het nieuwe stadsbos Wieltjes ter hoogte van de ring wordt een belangrijk onderdeel van de keten van groengebieden van noord naar zuid aan de westkant van de stad. Hier worden verschillende stapstenen aangelegd om een groene verbinding te creëren.

Meso schaal

Op meso schaal werken we met verschillende projecten doorheen de stad in het noorden ook aan een soort van Stadspark dat de stationsomgeving verbindt met de Fonteinstraat langs park Begijnenveldeken, de Fietsbrug, de Kanaaldijk en het park Heizijdse velden. Fase 1 tot 3 van dit project is al gerealiseerd. In fase 4 wordt er nog een fietspad aan de Fonteinstraat aangelegd. In een latere fase wordt het bos aan het ziekenhuis betrokken en staat de aanleg van het stadsrandbos Wieltjes op de planning. In dit gebied hebben we twee blokken grond aangekocht om ervoor te zorgen dat je op een veilige manier de noordkant van Turnhout met de fiets of te voet kan doorkruisen.

De grootste contour van dit nieuw aangekochte gebied sluit aan bij de Steenbakkerslaan en was vroeger woongebied dat eigendom was van Woonboog. In 2004 werd dit omgezet naar randstedelijk groengebied wat betekent dat er niet meer gebouwd kan worden en dat het gebied een groene bestemming kreeg. Stad Turnhout kocht dit gebied van 18 hectare aan voor het nieuwe stadsrandbos. Het bovenste deel was in privébezit en werd ook aangekocht door Stad Turnhout om wandelgebieden te realiseren.

Micro schaal

In totaal kocht Stad Turnhout in de omgeving van de Wieltjes zo'n 24 hectare aan. Dit kostte de stad inclusief ontpachtungsvergoedingen zo'n 1,4 miljoen euro. Dit gebied omvat de Sint-Michaëlskapel aan de Steenweg op Merksplas, 5 hectare bestaand bos, ongeveer 17 hectare weide en akkerland en 1,5 hectare dreven en wegen.

Binnen de Vlaamse bebossingssubsidie die Stad Turnhout gebruikte om dit gebied aan te kopen, zit een bebossingsverplichting. Binnen drie jaar moeten een aantal terreinen binnen dit gebied bebost worden. In totaal moet 85% van het gebied bebost worden.

Inrichting- en beheersplan

Inventarisatie

Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete maakt in samenwerking met Bosgroep Kempen Noord een inventarisatie van de fauna en flora die momenteel al aanwezig zijn in het gebied en neemt dit op in een inrichting- en beheersplan.

Waterlopen, grachten en poelen

In het gebied zijn enkele waterlopen, grachten en poelen aanwezig zoals de Achterstokloop en de Rondvenloop, die ook worden opgenomen in het inrichting- en beheersplan. Er wordt ook bekeken of er extra poelen kunnen bijkomen

en hoe we het gebied kunnen aanleggen om ervoor te zorgen dat het water op bepaalde plaatsen op tijd weg is en op andere plaatsen opgehouden kan worden om meer water in de grond te krijgen.

Wandelpaden en bebossen

Er wordt ook gekeken waar er binnen het gebied extra wandelpaden aangelegd kunnen worden en welke gebieden wanneer bebost moeten of kunnen worden. Een deel van de gronden zijn gekocht met een subsidie en moeten binnen de drie jaar bebost worden. Een ander deel zijn gronden die aangekocht werden zonder subsidie en deze zijn momenteel nog in landbouwgebruik. Een landbouwer had binnen het gebied meer dan 20% van zijn bedrijfsgronden. Het volledig ontpachten zou zijn bedrijfsvoering in het gedrang brengen. Daarom blijft 4 hectare van de gronden in landbouwgebruik tot 2030, de datum waarop de landbouwer met pensioen gaat.

De bestaande dreven worden omgevormd tot wandelpaden. Een deel van het bos wordt in 2026 al aangeplant waaronder de houtkanten aan het speelbos zodat deze zo snel mogelijk kunnen beginnen groeien om privacy te garanderen. Andere stukken worden de komende twee jaar aangeplant.

Speelbos

Binnen het stadsbos Wieltjes wordt ook een bos aangeplant met ruimte voor kinderen om te spelen. Binnen dit bos mag van de paden afgeweken worden en mag er overal gespeeld worden. Hier wordt gekozen voor planten, struiken en bomen die niet gevaarlijk zijn voor kinderen. In samenwerking met de Jeugddienst en de Jeugdraad wordt er momenteel een participatietraject gelopen waarbij het speelbos volledig door kinderen wordt ingevuld. De grond van het Stadspark, de Heizijdse velden en andere projecten binnen de stad wordt gebruikt om het terrein op te hogen en voor extra speeleffecten voor de kinderen te zorgen. Er komen geen speeltuigen of een speeltuin, het bos wordt een speelelement op zich. Voor het speelbos en de aanleg van poelen en paden wordt nog een omgevingsvergunning aangevraagd na de opmaak van het inrichtingsplan.

Toekomst

Het inrichting- en beheersplan wordt opgemaakt en opnieuw voorgelegd aan de buurt. In de toekomst wordt er ook nog gekeken naar een veilige oversteek tussen de Sint-Michaëlskapel en het ziekenhuis vanuit park Heizijdse velden en wordt er gekeken of hier ook een speelbos kan aangelegd worden zoals dat aan Klein Engelandhoeve in afwachting van het speelbos aan de Wieltjes.

Vragen

Er is een pad aan de Steenbakkerslaan met eikenbomen waar processierupsen zitten, kan er rekening mee gehouden worden dat er geen eiken dichtbij tuinen staan?

Het is belangrijk dat als er rupsen zijn, je dat meldt bij de Milieudienst. Als de plaagdruk of hinder groot is, kunnen de rupsennesten verwijderd worden. We houden er rekening mee om geen nieuwe bomen te planten vlak bij mensen hun tuinen die voor dit soort overlast kunnen zorgen. Momenteel zijn er minder rupsen omdat de cyclus in een dal zit. Binnen een paar jaar kan dit terug opflakkeren, dus het blijft belangrijk om processierupsen tijdig te melden.

Voor wandelaars komt er oversteek aan de Wieltjes en de Steenweg op Merksplas. Op de Steenbakkerslaan waar dagelijks veel voetgangers komen niet. Waarom wordt hier geen veilige oversteek geplaatst?

Dit kan meegenomen worden in opmaak van inrichtingsplan. We bekijken in samenspraak met de dienst Mobiliteit of beide oversteeken gerealiseerd kunnen worden. Deze weg valt onder de bevoegdheid van de stad dus we pakken het mee.

Het speelbos komt op de hoek van de Steenbakkerslaan en de Steenweg op Merksplas. Is hier plaats voor een parking?

Dit is momenteel nog niet opgenomen, maar we kunnen dit ook mee bekijken. De bedoeling is dat kinderen uit het centrum hier snel en veilig kunnen geraken om op een veilige manier te kunnen spelen. We leggen het speelbos hier aan om ervoor te zorgen dat de afstand klein is naar het centrum toe.

Waarom is er voor deze locatie gekozen om het speelbos aan te leggen en niet in het midden van het gebied waar al bos is?

Het bos dat er al is, is een historisch bos (Ferrarisbos). Het is landschappelijk en ecologisch te waardevol om het om te vormen tot een speelbos. In een speelbos moeten dode en gevaarlijke bomen verwijderd worden en wordt door te spelen de onderbeplanting beschadigd. Bestaande bossen kunnen soms ingeschakeld worden als speelbos als ze ecologisch minder waardevol zijn (bv. Klein Engelandhoeve), maar in dit geval kan dat niet.

We hebben deze locatie gekozen voor de snelste bereikbaarheid vanuit de stad. We planten een houtkant aan van 15 meter breed met een sloot om voor veiligheid te zorgen. Hierdoor gaat er ook geen water meer op het fietspad lopen wat ook hier voor extra veiligheid zorgt. De planten in de buffer worden dicht bij elkaar geplaatst zodat de doorgang moeilijk is.

Binnen het gebied is er ook een wei met houtkanten waar reeën grazen, wordt dit bewaard? Open stukken binnen het gebied kunnen ook waardevol zijn.

15% van het gebied mag open blijven en niet bebost worden. Uit de inventarisatie blijkt alvast dat we die 15% ook zeker open gaan moeten laten. Waar deze open ruimte exact gaat komen is nog niet geweten, omdat we momenteel nog bezig zijn met de inventarisatie. De aangekochte landbouwgrond moeten we niet bebossen dus het is een optie om deze in de toekomst gewoon open te laten. Bebossen betekent ook niet persé dat het allemaal hoogstaande bomen moeten zijn, ook bosranden blijven een optie binnen de subsidie, maar geven wel een heel ander beeld en geven de nodige ruimte aan de aanwezige reeën.

We hoopten dat het stuk tegen de ring wel bebost ging worden als buffer tegen geluid en licht, is dit geen optie?

De landbouwer in kwestie is eigenaar van de percelen tegen de ring. We hebben aan hem gevraagd waar hij zijn landbouwactiviteiten nog wou verderzetten en dit was een groot stuk aaneensluitend gebied wat makkelijker was voor hem. In 2030 komen we opnieuw naar de buurt voor een nieuw plan met deze stukken grond en wordt er opnieuw naar gekeken, maar momenteel blijft dit wel nog open.

In het eerste stuk aan de Steenbakkerslaan en de Steenweg op Merksplas zit een groot stuk plastic in de grond dat hier bij de verbouwingen geplaatst werd. Is de stad hiervan op de hoogte?

We nemen dit mee op in de studie. De schuur die hier staat wordt gesloopt. De stenen weg die hier ligt wordt bewaard. In dit stuk zaten ook veel hoornaars. Er is geen nest gevonden, maar we houden dit in de gaten en raden aan om hier voorzichtig te zijn. Laat het zeker weten als hier wel een nest gevonden wordt, dan kan deze door de brandweer verwijderd worden.

Wat is de kostprijs van dit project?

In totaal werd er 1,4 miljoen euro betaald aan de gronden en ontpachting van de landbouwers. We krijgen hiervoor een subsidie van 950.000 euro. Het aanplanten wordt dus voor een groot stuk gesubsidieerd. We verwachten voor de aanleg van de paden nog een kost van 150.000 euro.

Welke grond van het Stadspark wordt hier hergebruikt?

Alle grond die hier naartoe komt valt onder de wettelijke regels op het grondverzet. Dit impliceert dat alle grond vooraf onderzocht wordt om te bepalen of de grond zuiver is. Als de grond niet kwalitatief in orde is, komt er geen grond van andere locaties naar hier.

Wat moet ik mij voorstellen bij een houtkant?

Dit zijn kleine, struikvormige planten zoals de hazelaar en de meidoorn. Dit zijn bosrandplanten die uitgegroeid tussen de 4 en de 8 meter worden. Dit worden dus geen bomen en blijven gewoon forse struiken. We houden afstand tot de bebouwing zodat we zelf onderhoud kunnen blijven doen of provincie onderhoud kan blijven doen.

Wordt er iets gedaan om de snelheidsbeperking op Steenweg op Merksplas te handhaven? Hier zijn vaak onveilige situaties en dit is vlak bij het speelbos.

Dit is waardevolle informatie die we zeker meenemen. Als we oversteken maken, kunnen we de weg ook segmenteren, wat een positieve impact kan hebben op de naleving van de snelheidsbeperking.

De weg van de Wieltjes blijft een openbare weg waar alle verkeer door kan?

Dit moet nog bekeken worden in beheersplan. Het is een optie om dit als weg voor plaatselijk verkeer en landbouwvoertuigen te houden.

Hoe gaat het bos beheerd worden?

Er komt een inrichting- en beheersplan waar geen natuurdoelen opgezet worden. Als stad kunnen we momenteel aangeven wat insteek is en kiezen we ervoor om er een stadsrandbos in stedelijk gebied van te maken zonder er grote natuurdoelen op te zetten. Dit wordt geen natuurreservaat en er worden geen zware ingrepen gedaan. Als stad hebben we voor sommige domeinen een natuurbeheerplan type 2. Hierbij worden er voor 25% van de oppervlakte specifieke natuurdoelen nagestreefd. We gaan kijken of dit in dit project haalbaar en wenselijk is.

Wat is het verschil met speelbos Klein Engelandhoeve en waarom zouden mensen wel naar hier komen? Er is ongerustheid dat er volk wordt aangetrokken dat hier komt rondhangen en hier niets te zoeken heeft. In de buurt is niemand vragende partij voor een speelbos.

De Klein Engelandhoeve is verder van het centrum afgelegen. Voor bijvoorbeeld jeugdbewegingen is die afstand net te ver om tijdens een namiddag af te leggen. Momenteel is het bos ook vrij toegankelijk en houdt niets mensen tegen om hier misbruik van te maken. Dit is een fenomeen dat we niet kunnen controleren. Als we een parking aanleggen, vergroot dit risico. Dat is een factor waarmee we rekening houden.

De ervaring vanuit buurt is dat hier weinig wandelaars aanwezig zijn, wat is dan het nut van de aanleg van een nieuw bos?

Wat wij willen bereiken is dat er meer bos en groen gerealiseerd wordt in de buurt van het stadscentrum. Als we de verbinding kunnen maken door het bos van het ziekenhuis en park Heizijdse velden hopen we dat meer mensen deze tour zullen doen. Als het bos volledig aangelegd is, zou er van aan het station tot aan de Wieltjes gewandeld kunnen worden doorheen het groen.

Contact

Heb je ondertussen vragen over de aanleg van het nieuwe stadsrandbos de Wieltjes? Dan kan je steeds terecht bij:

Stad Turnhout

- Dienst Milieu & Groen – milieudienst@turnhout.be

Regionaal Landschap Kleine en Grote Nete

- Goele Matte – goele.matte@rkgkn.be

